AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 20.12.2007
COM(2007) 846 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlásáról szóló 93/109/EK irányelv 14. cikkének (3) bekezdése alapján előterjesztve, az EK-Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése szerinti eltérés nyújtásáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlásáról szóló 93/109/EK irányelv 14. cikkének (3) bekezdése alapján előterjesztve, az EK-Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése szerinti eltérés nyújtásáról

1. A JELENTÉS TÁRGYA

A Tanács 93/109/EK irányelve[1] megállapítja az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat.

Az irányelv 14. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság 18 hónappal minden egyes európai parlamenti választás előtt jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben megvizsgálja, hogy az érintett tagállamoknak az EK-Szerződés 19. cikke (2) bekezdése alapján biztosított eltérés indokai még mindig fennállnak-e, és adott esetben javaslatot tesz a megfelelő módosításokra.

Az Európai Unió 27 tagállamában megtartandó következő európai parlamenti választásokra 2009 júniusában kerül sor. Következésképpen a Bizottságnak 2007 decemberében be kell nyújtania a fent említett jelentést.

A Luxemburgi Nagyhercegség az egyedüli tagország, amely a Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése alapján eltérést kért. A 2004. évi legutóbbi választásokat követően az Európai Unióhoz csatlakozott két új tagország egyike sem kérte ezt az eltérést.

A Luxemburgi Nagyhercegségnek biztosított eltérés indokait a 2004-es választásokat megelőzően a Bizottság megvizsgálta, és 2003. január 27-i jelentésében[2] az indokokat helytállónak találta, következésképpen módosításokra vonatkozó javaslattételt nem látott indokoltnak.

E jelentés célja annak megállapítása, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség számára biztosított eltérés indokai továbbra is fennállnak-e, illetve hogy adott esetben módosításokra tegyen javaslatot.

2. AKTÍV ÉS PASSZÍV VÁLASZTÓJOG AZ EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOKON

Az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése szerint minden uniós polgár, akinek lakóhelye olyan tagállamban van, amelynek nem állampolgára[3], a lakóhelye szerinti tagállamban az európai parlamenti választásokon

---

1 A Tanács 1993. december 6-i 93/109/EK irányelve az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 329., 1993.12.31., 34. o.).

2 A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlásáról szóló 93/109/EK irányelv 14. cikkének (3) bekezdése alapján előterjesztve, az EK-Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése szerinti eltérés nyújtásáról – COM(2003)31 végleges.

3 A továbbiakban: állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok.

választójoggal rendelkezik és választható ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. E jog gyakorlásának részletes szabályait a Tanács fogadja el. Ezek a szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam sajátos problémái ezt indokolják.

Az aktív és passzív választójognak az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat a fent említett irányelv állapította meg. A 3. cikk szerint minden olyan személynek, aki a referencia-időpontban:

a Szerződés 17. cikke szerinti uniós polgár; és

nem állampolgára a lakóhelye szerinti tagállamnak, de az aktív és passzív választójog tekintetében teljesíti mindazokat a feltételeket, amelyeket az adott tagállam joga saját állampolgárai számára előír,

jogosult arra, hogy az európai parlamenti választásokon a lakóhelye szerinti tagállamban gyakorolja aktív és passzív választójogát, kivéve, ha ezen jogoktól a 6. és 7. cikk szerint megfosztották. Az előbbi választó megnevezése „aktív választójoggal rendelkező közösségi választópolgár”, illetve az ilyen jelölt megnevezése „passzív választójoggal rendelkező közösségi választópolgár”.

3. AZ IRÁNYELV 14. CIKKE SZERINTI ELTÉRÉSEK

Az irányelv lehetővé teszi az egyenlő elbánás elvétől való eltérést egy tagállam saját állampolgárságú választópolgárai, illetve az adott ország állampolgárságával nem rendelkező választók között, amennyiben ezt az adott állam sajátos problémái indokolják. Ez az eset áll fenn, amikor valamely tagállamban nagyon jelentősen meghaladja az uniós átlagot azoknak a választójogi korhatárt elért uniós polgároknak a számaránya, akik az adott tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, de annak nem állampolgárai.

Az eltérésről a 14. cikk (1) bekezdésének első albekezdése rendelkezik, mely szerint ha valamely tagállamban azoknak a választójogi korhatárt elért uniós polgároknak a számaránya, akik a tagállamban laknak, de annak nem állampolgárai, meghaladja az e tagállamban lakóhellyel rendelkező választójogi korhatárt elért uniós polgárok teljes számának 20 %-át, akkor e tagállam a 3., 9. és 10. cikktől eltérve:

a) az aktív választójogot azokra az aktív választójoggal rendelkező közösségi választópolgárokra korlátozhatja, akik már egy minimális időtartamon keresztül a tagállamban rendelkeznek lakóhellyel; ez az időtartam legfeljebb öt év lehet;

b) a passzív választójogot azokra a passzív választójoggal rendelkező közösségi választópolgárokra korlátozhatja, akik már egy minimális időtartamon keresztül a tagállamban rendelkeznek lakóhellyel; ez az időtartam legfeljebb tíz év lehet;

Az ottlakás időtartamára vonatkozóan az első albekezdésben megállapított feltételek azonban nem alkalmazhatók azokra az aktív, illetve passzív választójoggal rendelkező közösségi választópolgárokra, akik – vagy mert a származásuk szerinti tagállamon kívül rendelkeznek lakóhellyel vagy ezen ottlakás időtartama miatt – a származásuk szerinti tagállamban nem rendelkeznek aktív vagy passzív választójoggal.

4. A LUXEMBURG ÁLTAL ALKALMAZOTT ELTÉRÉSEK

A Luxemburgi Nagyhercegség az egyetlen olyan tagállam, amely igénybe vette a 14. cikk (1) bekezdése szerinti eltérést. E tagállam nemzeti joga az aktív választójog választásokon történő gyakorlását valamely más uniós tagország állampolgárai esetében ahhoz a feltételhez köti, hogy az érintettek lakóhelye a Luxemburgi Nagyhercegség területén legyen, illetve a választói névjegyzékbe történő felvételi kérelmüket megelőzően legalább öt évig ott tartózkodjanak.[4]. A passzív választójog gyakorlásának feltétele a luxemburgi állampolgársággal nem rendelkező uniós választópolgárok esetében, hogy lakóhelyük ezen ország területén legyen, illetve a jelöltek jegyzékének benyújtásakor már legalább öt éve ott tartózkodjanak[5].

A luxemburgi nemzeti jog ezenfelül úgy rendelkezik, hogy azon aktív, illetve passzív választójoggal rendelkező közösségi választópolgárok esetében, akik – vagy mert a származásuk szerinti tagállamon kívül rendelkeznek lakóhellyel vagy ezen ottlakás időtartama miatt – a származásuk szerinti tagállamban nem rendelkeznek aktív vagy passzív választójoggal, a törvényben az ottlakás időtartamára vonatkozóan megállapított feltételek nem alkalmazhatók.

5. AZ ELTÉRÉSNYÚJTÁS INDOKAINAK ÉRTÉKELÉSE

A 14. cikk (1) bekezdése értelmében az eltérés nyújtásának feltétele, hogy „valamely tagállamban azoknak a választójogi korhatárt elért uniós polgároknak a számaránya, akik a tagállamban laknak, de annak nem állampolgárai, meghaladja az e tagállamban lakóhellyel rendelkező választójogi korhatárt elért uniós polgárok teljes számának 20 %-át”.

A 14. cikk (3) bekezdésének második mondata értelmében azoknak a tagállamoknak, amelyek az (1) bekezdés szerinti eltéréssel élnek, közölniük kell a Bizottsággal az ennek alátámasztásául szolgáló minden szükséges információt.

A luxemburgi hatóságok október 26-i levelükben közölték a Bizottsággal a szükséges adatokat, melyekből kitűnik, hogy 2007. január 1-jén azon választójogi korhatárt elért uniós polgárok száma, akik Luxemburg területén lakóhellyel rendelkeznek, de nem e tagállam saját állampolgárai, 135 400 fő volt, míg a választójogi korhatárt elért és Luxemburg területén lakóhellyel rendelkező uniós polgárok teljes száma, ideértve a luxemburgi állampolgárságúakat is, 357 500 főt tett ki.

Ebből következően 2007. január 1-jén a választójogi korhatárt elért uniós polgárok számaránya, akik Luxemburgban rendelkeznek lakóhellyel, de ennek a tagállamnak nem állampolgárai, az ott lakóhellyel rendelkező választójogi korhatárt elért összes uniós polgár 37,87 %-a volt. E számarány jelentősen meghaladja az irányelv által megállapított 20 %-os küszöböt, és nincs ok azt feltételezni, hogy a helyzet azóta változott volna.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság fentiekből arra következtet, hogy a Szerződés 19. cikkének (2) bekezdése és az irányelv 14. cikkének (2) bekezdése alapján a Luxemburgi

---

[4] A 2003. február 18-án módosított választási törvény 3. cikkének (5) bekezdése.

[5] A 2003. február 18-án módosított választási törvény 285. cikkének (4) bekezdése.

Nagyhercegségnek biztosított eltérés indokai még mindig fennállnak. Tehát a luxemburgi nemzeti jog megfelelő rendelkezéseinek módosítására tett javaslatot nem tartja szükségesnek.